

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrijnsko obmestje šte. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 18. maja 1905.

Štev. 20.

Zopet udarec c. kr. vlade.

Koroški Slovenci smo pač res tako srečni, da ni srečnejšega národa v Avstriji. Vse, česar si le poželimo, vse nam je na razpolago, kajti visoka in slavna c. kr. vlada, naša dobra mati, že poskrbi za to, da nam ničesar ne zmanjka. Z eno besedo, visoka c. kr. vlada je koroškim Slovincem tako naklonjena, tako dobra, da bi koroških Slovincem že zdavnaj več ne bilo na svetu, ako bi jih le še nekoliko izdatnejše zalagala s svojimi velikimi dobrotami. In kako tudi ne? Le pogledajte!

Ako se koroški Slovenci drznemo v svoji „národni zagrizenosti“ zahtevati, ne zahtevati, temveč samo ponižno prositi šol, v katerih bi se slovenski otroci česa naučili, dá naša dobra vlada take šole prav gotovo — Nemcem. Ako se drznemo prositi za uradnike, ki bi bili zmožni slovenskega jezika, ako se celo drznemo morda zahtevati, da bi vlada v dvojezičnih okrajih nastavila slovenske uradnike, potem ta mesta gotovo dobijo — Nemci. Ako bi prosili, da naj se vsaj domače ljudi pusti v deželi, potem jih slavna c. kr. vlada gotovo v najkrajšem času namesti — izven dežele. To so take večne dobrote naše visoke c. k. vlade.

Bil je namreč čas, da se imenuje pri c. kr. deželnem sodišču v Celovcu nameščenega slovenskega avskultanta adjunktom. Obenem pa je bilo tudi prosto mesto adjunkta pri c. k. deželnem sodišču. Vsak pameten človek bi bil pričakoval, da bo prosto mesto dobil Slovenec, kateri je bil na vrsti, da bo imenovan, ali zgodilo se je drugače. Odkar namreč sedi na nedotakljivem prestolu predsednik graškega nadsodišča oni Gleispach, kateri bi najrajši zadnjega slovenskega sodnika poslal v Sibirijo, od tedaj se slovenski uradniki, skoraj bi rekel, z bičem tirajo iz obmejnih pokrajin, samo da se na njihova mesta vsedejo oni sloviti kurzovci, kateri se za 200 K na leto nauče slovenščine tako, da jih ne razume živ krst. Toliko časa, dokler se slovenskim avskultantom z adjutom ali brez adjuta še lahko nakladajo vsa mogoča dela, dokler se jih lahko izrabi, da vlečejo kot črna živina, dočim drugi uživljajo svoj „dolce far niente“, toliko časa je za Slovence še kaj milosti pred očmi graškega paše. Ko se pa končno Slovenec z muko in težavo oprosti avskultantovskega robstva, ko je med tem že toliko in toliko kurzovcev s pravimi cirkuškimi

skoki s pomočjo raznih protekcij, med katerimi ni najmanjša — nemško-nacijonalno kričaštvo, — zasedlo najugodnejša adjunktovska mesta, potem pa zapoje graški bič, in Slovenec mora iz svoje domovine. Tako se je zgodilo tudi sedaj.

Pri celovškem deželnem sodišču je bilo prosto mesto pristava, avskultant dr. Kušej pa je vsak čas pričakoval imenovanja pristavom. Pred dobrim mesecem je bil na prosto mesto pri celovškem sodišču premeščen iz Celja pristav dr. Hradetzky, a sedaj, ko je bilo to mesto zasedeno, je bil dr. Kušej imenovan pristavom za — Črnomelj na Kranjskem. Očividno je, da se je namenoma le toliko časa počakalo z imenovanjem, da je zasedel prosto mesto kurzovec, ter da se je vsled tega moral pognati rojeni Slovenec, koroški rojak, iz dežele.

To je torej najnovejša klofuta, katero je priložila visoka c. k. vlada koroškemu Slovincem.

Sicer je pa to že stara stvar, da za koroškega Slovence ni prostora na Koroškem, saj lahko namestimo celo vrsto imen slovenskih koroških rojakov, katere je pognal nemško-nacijonalni bič visoke c. k. vlade iz dežele. Za ljudske potrebe se naša vlada itak ne briga: Slovence se lahko obsodi, ne da bi znal sodnik slovenski, ali toženec nemški. Kako bi pa potem c. kr. sodišča obsojala Slovence že samo zato, ker slovenski govore pri obravnavi? Da, pa sodišča bi se poslovenila, in bati se je potem, da vrag vzame vse c. k. avstrijsko pravosodje! In morda bi se celo še našel kje kak koroški deželni zbor, ki bi slovesno protestiral proti nameščenju slovenskih deželanov v deželi! Dà, dà, to so nevarne stvari, in taki nesreči se je treba izogniti: zato pa „marš“ koroški Slovenec iz dežele! To je zistem paše na predsedniškem stolcu graškega nadsodišča! Tako zahtevajo in hočejo nemški nacijonalci, zato tako zahteva in hoče Gleispach, in zato tako dela visoka c. kr. vlada, poslušna dekla nemško nacijonalnih zagrizenecv.

Tako sledi klofuta za klofuto in mi Slovenci jih sprejemamo z vso vljudnostjo in ponižnostjo udanega sužnja c. k. vlade. O, da bi še enkrat naš národ izpoznal, kdo je tisti, ki ga najbolj tepe, kdo je tisti, kateremu se mora zahvaliti za svoj neznosni položaj. Da bi se enkrat naše ljudstvo dvignilo iz svojega mrtvila in vrglo od sebe oni grozničavi strah, s katerim ga navdaja vse, kar le količkaj diši po c. k.! Naj bi naše ljudstvo izpo-

znalo, da je c. k. vlada oni, ki ga tepta dan za dnevom, naj bi izpoznalo, da tiče za to c. k. vlado naši najhujši nasprotniki, najzagrizenejši nemški nacijonalci, potem pač ne bo več prenašalo takih c. k. klofut.

Slovenskim poslancem pa priporočamo tudi ta slučaj s pripombo, da naj zagotovi visoko c. k. vlado, da bo mera njenih krivic kmalu polna, in da naj nikar preveč ne izkuša ljudskega potrpljenja, kajti tudi to ima svoje meje. Gorje pa tistemu, kdor jih noče poznati teh mej!

Interpelacija

poslancev dr. Ploja, dr. Žitnika in sodrugov na nj. ekscel. g. ministra za uk in bogočastje v zadevi ljudskošolskih razmer v Ukvah na Koroškem.

„V Celovcu izhajajoči slovenski časopis „Mir“ je prinesel v št. 47. in 48. z dne 24. listopada in 1. grudnia l. 1904 članka, v katerima se je Josipu Kowatschu, ki je nastavljen v Ukvah za nadučitelja, predbacivalo, da je neki denarni znesek, — ki mu ga je Valentin Kraker, ki je deloval l. 1901. in 1902. kot načelnik okrajnega šolskega sveta, bil izročil, da poplača drva za šolo v Ukvah, ki jih je bilo dajalo c. kr. gozdno oskrbništvu na Trbižu, — dobil, pa ga ni oddal prodajalcu, ter ga je tedaj obdržal za-se.

Ta obdolžitve se nanaša na sledeča dejstva: V računu za dohodke in stroške lokalnega šolskega zaklada šolske občine Ukve v Kanalu na Koroškem za leto 1901. so med stroški navedeni zneski:

16. Drva za II. razred 12 m³ po 5 K 40 v = 64 K 80 v.

17. Drva za I. razred, 7 m³ po 4 K 60 v, kar znese s stroški za dovažanje in razžaganje vsoto 42 K 20 v.

18. Drva (radi hude zime privoljena) 6 K 20 v.

Za te zneske se pa najde med računskimi prilogami samo ena pobotnica, namreč za znesek pod 17, za 42 K 20 v, dočim za zneske pod 16. in 18. ni pobotnic, najdeti se le listka, ki ju je napisal in podpisal nadučitelj Kowatsch, in na kojima sta izkazani oni dve vsoti, kakor na primer: „Drva za II. razred 12 m³ po 5 K 40 v = 64 K 80 v. — Kowatsch (lastnoročno podpisan).“

Podlistek.

Spomini.

(Piše Negomir.)

I.

Pomlad.

Pomlad! Pride — izgine, in zopet pride. A ena pomlad je izginila záme za vselej, odbežala je z brzimi koraki in drvela je naprej in naprej in ne vrne se več, dasiravno hrepenim po njej, kakor hrepeni cvetica, katero pregrevajo po dnevu paleči solčni žarki, po hladni večerni rosi, da ji ugasi veliko žejo. —

Vsako leto se vrnejo lastavice, kukavica zapoje v zelenih gozdovih, škrjančki zažgolijo zvonečo pesem pod modrim nebom, cvetice so posejane po zeleni livadi, in rahla sapica jim boža razgreta rdeča ličca. In tudi moje srce se vradosti v lepi vigredi. Iz prs se mi dviga slavospev proti nebu in se družni v nebotačni višini pod azurnim nebom z žgolenjem škrjančevim. — A to so le trenutki. Prava pomlad — sreča mojih mladih dni — pa se ne vrne.

Bilo je v zorni pomladi moje mladosti. Proti večeru je bilo. Topla sapica je vela po polju, posejanem s prelestnimi rožicami, ki jih je natkal umetnik vseh umetnikov v zeleno, mehko preprogo naravnino. Modre potočnice so zvedavo pogledovale s svojimi očesi izmed zelenja, zvončki pa so kimali, kakor bi pozvaljali k veliki noči. In nad tem rajem so prepevali škrjančki neizpeto pesem

zlate vigredi. Po potu, ki je vodila med travniki ob potoku, sta hodila sivolas starček in plavolas deček — mladost in starost. Vsepovsod je bilo veselo, praznično. Zadovoljno se je smehljalo starčkovo lice, ko je gledal vso to lepoto. Po njegovem licu je bila razlita tiba sreča, le snežnobeli lasje, ki so se mu vsipali na tilnik, se niso skladali z omlajeno naravo. A še večja neskalsjena sreča je odsevala z dečkovega lica. V iskrnih očescih so se mu zrealile nedolžne lilije in ponižne vijolice.

V lesu je zapela kukavica.

— Dedek, kukavica že poje, — pravi deček starcu, ki je zamišljeno gledal nekam v daljavo.

Te besede so ga vzbudile iz sanj.

— Pa res da.

— Dedek, jeli, sedaj pa že pojdeva v cerkev? Če sem vas po zimi vprašal, kdaj pojdeva, ste mi zmiraj odgovorili: Ko bo kukavica pela. — No, sedaj pa poje.

— Če boš priden, pa pojdeva.

In veselja je poskočil deček in letel je za pisanim metuljčkom, ki se je zibal med mladimi cvetkami; a ni ga vjel. Metuljček se je vzdignil proti nebu, oči dečkove pa so ga dolgo, dolgo spremljale. Metuljček je izginil — a izza gore se je prikazala jata črnih vranov in se je peljala lahko proti dolini. Deček pa je vprašal:

— Dedek, ali je onkraj gore tudi še svet?

— Seveda je; pa še veliko večji, kakor ta naša dolinica.

— In ljudje tudi prebivajo tam?

— Seveda.

— Ali so tam za goro, tudi tako dobri ljudje, kakor pri nas?

Pomenljivo je pogledal dedek dečka:

— Ne vem, ali so, ali niso — —

Nisem se mnogo zmenil za odgovor, a ta pogled mi je ostal tako dobro v spominu, kakor bi se bilo to zgodilo včeraj.

In dalje sva hodila po livadah. Vse je živelo, vse. Na vrhu smreke, ki je stala blizu vasi, se je vsedel kos in zapel je zvonkom pesem o zlati vigredi.

Dan se je jel nagibati.

Še enkrat so solčni žarki obhiteli vse znanee, ki so jih na svojem potovanju srečali in so jih za slovo poljubili, nazadnje pa so še pobiteli na gore, ki so se v večerni zarji zasvetile in zardele kakor ličce zorni mladi nevesti pred oltarjem.

Polagoma je legel mrak na zemljo. Veličastno je zapel večerni zvon in naznanjal „večno luč“.

Odkrijeva se. Iz najinih src je priklopela vroča molitev in moje srce se je topilo v mladostni sreči. Odmolila sva.

— No, dedek, sedaj pa zapojte eno!

— Kaj ti še pride na misel!

— Le, le!

— Čakaj, moram malo pomisliti, katero bi. Komaj sem čakal, da začne.

— Jo že imam. Vigred je zdaj. Bom pa tisto o vigredi.

In začel je. Glas se mu je tresel, in rahlo, rahlo je pel, kakor žuborijo biserni valčki potokovi, ko se menijo med seboj o zlati vigredi.

Vigred je odbežala in tudi poletje, jesen je prinesla sadu, toda:

„Barka proti kraju gre,
zima približuje se:
vse se spravlja mirno spat,
drugo vigred zopet vstat.“

Pobotnice prodajavčeve za zneske pod 16. in 18. navedene se torej ne najde.

Istotako stoji v računu za l. 1902 znesek za drva z 49 K 20 v, za katerega se najde pobotnica (nekolekovana), dočim za drugi znesek 64 K 80 v spet nobene pobotnice ni, temveč samo „listek“ z omenjenim zneskom in podpisom nadučitelja Kowatscha.

Pripomniti je še morda, da tega letnega računa ni nikdo podpisal, niti nikdo potrdil.

Drva, o katerih se najdejo pobotnice, da bi bila plačana, je dajalo, kakor smo že rekli, c. kr. gozdno oskrbništvu na Trbižu.

Z dopisom z dne 18. maj 1904 zahteval je pa c. kr. gozdno oskrbništvu, da bi plačal krajni šolski svet vsoto 102 kron, češ, da jo nadučitelj Kowatsch dolguje za šolska drva, ali pravilneje za drva, katero je dajalo šoli št. 116 v Ukvah iz koroškega verskega zaklada kot služnostna drva za l. 1901. in 1902. c. k. gozdno oskrbništvu na Trbižu.

Ob enem je pripomnilo c. k. gozdno oskrbništvu, da dolguje poleg tega v enaki zadevi nadučitelj Kowatsch iz l. 1892. še vsoto 21 K 20 v.

Žal, da je za take namene dosti izrabljena povodenj v jeseni leta 1903 vse tozadevne listine odnesla, in je tedaj nemogoče dokazati, ali je prejel nadučitelj Kowatsch omenjeno vsoto od krajnega šolskega sveta in ali je jo obdržal za-se, namestu da bi jo bil oddal; vendar pa je gotovo, da je nadučitelj Kowatsch zneske, ki nimajo v računih za l. 1901. in 1902. svojih pobotnic, od krajnega šolskega sveta dobil, da jih pa ni oddal, vsaj onih 102 K ne.

Za to sledeči dokaz:

Dne 28. vel. srpana leta 1904. sestavil je sedanji načelnik krajnega šolskega sveta ukovskega z Valentinom Krakerjem, ki je deloval leta 1901. in 1902. kot načelnik krajnega šolskega sveta, ta-le uradni zapisnik:

Jaz podpisani Valentin Kraker, bivši načelnik krajnega šolskega sveta, sem zaračunal za l. 1901. in 1902. služnostna drva za šolo občini in prejel od nje zanje denar ter namenjeno vsoto izročil nadučitelju Josipu Kowatschu, da jo kot moj tajnik izroči njenemu namenu.

Da se je ta denar zaračunal, je spoznati iz računov krajnega šolskega sveta za l. 1901. in 1902.

Bivši načelnik krajnega šolskega sveta za leti 1901 in 1902:

Valentin Kraker l. r.

Iz vseh teh uradnih listin se jasno razvidi, da je prejel nadučitelj Kowatsch v računih zaračunano vsoto za služnostna drva, da pa te vsote ali pa vsaj 102 K do 18. malega travna l. 1904. ni plačal, ampak da je ostal to dolžen, da je tedaj porabil to vsoto za-se. ne pa v namen, za kateri mu je bila izročena.

Kje drugje bi se tako dejanje imenovalo z navadno besedo kazenskega prava — poneverjenje.

Po povodnji jeseni leta 1903., ko se je lepi Kanal premenil v kamenito puščavo, predstavili so nadučitelja Kowatscha na L-dnice.

C. k. okrajni šolski svet v Beljaku naznanil je s št. 3336 z dne 14. kimovca 1904 okrajnemu šolskemu svetu v Ukvah, da bode nadučitelj Ko-

Glas mu je že pojemal in tiho je zapel, da se je jedva slišalo:

„Spali bomo le en čas,
pride vigred tud' za nas;
vstali bomo enkrat vsi
k novi, večni vigredi.“

Solze so porosile velo lice dedkovo.

* * *

Od tega časa je preteklo že precej vigredi. Dedka smo zanesli k sv. Jakobu, in tam na božji livadi čaka večne vigredi.

Jaz pa sem zapustil drago domačo vas, kjer sem vžival neskaljeno srečo. Naša dolinica mi je prej bila celi svet — a zdaj se mi je razširil.

Tudi onkraj gor prebivajo ljudje, a tako dobrih, zlatih src pa nimajo kakor našinci.

Tudi onkraj gor je veselje doma — a to veselje je brez tiste mlade sreče, ki sem jo vžival v zlatih dneh mladosti, katere kličemo nazaj — a ne vrnejo se več.

Šole v nemški državi. Pisec teh vrstic je pred kratkim dobil iz Nemčije, kjer so trdi Nemci in imajo gotovo popolnoma nemške šole, sledečo dopisnico: „Mein Gehrter Herr die Karte von Sie habe ich erhalten aber dut mir leit Sie müssen 14 Tage warten die jegigen sind vergeben und das ich darf denken es fomt einer zu ruf das ist nicht den es ist doch reine Raße wen Sie werden wollen da werden Sie ja sehn es ist ja das Herzu lacht. Bitte Sie müssen mich benachridgen ob Sie warten Achtung foll N. N. Pač imenitne šole!

Kupujte národní kolek!

watsch z dnem 1. vinotoka 1904 spet zavzel svoje prejšnje mesto v Ukvah.

Krajni šolski svet ukovski napravil je o tej zadevi dne 19. kimovca sejo, v kateri je, kakor se razvidi iz zapisnika, krajni šolski svet protestiral proti zopetnemu nameščenju Kowatsch-evem v Ukvah, češ, „da je od krajnega šolskega sveta mu poverjeno vsoto poneveril“.

Ta protest je prijavil županu ukovskemu, Francu Ehrlichu, načelnik šolskega sveta.

Načelnik šolskega sveta je tudi šel k deželnemu šolskemu nadzorniku g. Palla-tu v Celovec, in ga je prosil iz teh in podobnih vzrokov, naj Ukovčanom prizanese z nadučiteljem Kowatschem.

Vzlic temu je bil Kowatsch spet nameščen v Ukvah.

Ko je na to slovenski časopis „Mir“ priobčil vest o neplačanih drvih, ni prizadeti nadučitelj Kowatsch storil nikakih korakov, da bi varoval svojo čast, pač pa je c. kr. okrajni šolski svet v Beljaku z dopisom z dne 2. grudna 1904 pozval krajni šolski svet ukovski, naj izrazi svoje mnenje o obdolžitvih proti nadučitelju Kowatschu v „Miru“.

Krajni šolski svet je izrekel v zapisniku svoje seje z dne 8. grudna 1904, ki ga je poslal c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, da je to, kar je „Mir“ prinesel proti nadučitelju Kowatschu, gola resnica.

Razun tega krajni šol. svet tudi z uspehi, ki jih ima nadučitelj pri poučevanju, nikakor ni zadovoljen.

Da bi to stvar „temeljito preiskal“ poslal je c. kr. okrajni šolski svet svojega člana, deželnega poslanca, ki je ob enem tudi župan trbiški in najboljši prijatelj župana ukovskega in njegovega vrednega varovanca, nadučitelja Kowatscha, namreč Josipa Dreyhorsta, kot zastopnika k preiskavi v Ukve.

Na dan 6. prosinca l. 1905 sklical je načelnik krajnega šolskega sveta v Ukvah sejo, katere se je tudi udeležil zastopnik c. kr. okrajnega šol. sveta.

Zapisnikar pri tej seji bil je Dreyhorst sam, ali zapisnika te seje krajni šolski svet do danes ni še videl, pač pa je dobil dopis c. kr. okrajnega šolskega sveta v Beljaku, št. 289. z dné 31. prosinca 1905 — dosti dolgo je to trajalo, cel mesec — s katerim dopisom se krajnemu šolskemu svetu naznanja, da so vse obdolžitve proti nadučitelju Kowatschu zaradi onih 102 K neutemeljene in c. kr. okrajni šolski svet da ne najde vzroka, zakaj da bi v tej stvari še kaj ukrenil.

Nadučitelja Kowatscha pa niso primorali, da bi si iskal zadoščenja za obdolžitve v „Miru“.

Da natančneje osvetlimo (zares neznosne) razmere, v katerih je moralo biti šolsko oskrbovanje v Ukvah, predno je sedanji krajni šolski svet pričel delovati, kar bi tudi morebiti bolj osvetilo omenjeno zamolčevalno zadevo, pripomnimo, da je nadučitelj Kowatsch že l. 1899, dné 6. roznika, pred c. kr. okrajnim sodiščem deloma priznal, da je, ne da bi bil krajni šolski svet vedel o tem in ne da bil česa dovolil, različne stvari nabavil, katere je tedanji načelnik krajnega šolskega sveta v Ukvah, Josip Schnabl, deloma iz lokalnega šolskega zaklada poplačal, deloma pa se jih plačati branil, katere vsote je potem plačala občina iz svoje blagajne. Priče lahko dokažejo, da je nadučitelj Kowatsch celo pijače kupoval na račun krajnega šol. sveta.

V obravnavi, v kateri se je razpravljalo o teh rečeh, zastopal je državno pravdnštvo isti Josip Dreyhorst, ki je tudi dne 6. prosinca vodil preiskavo proti nadučitelju Kowatschu o poneverjenju (102 K).

Sploh so razmere v Ukvah tako žalostne, tako korumpirane, da se bi težko našel kraj, kjer bi bilo še hujše. In da v to ni malo pripomogel vzgled nadučitelja Kowatscha, je lahko misliti, ker ima vendarle na kmetih učitelj — inteligenca — veliko vpliva na ljudstvo. Znano je namreč v Ukvah in po vsem Kanalu, da je bil nadučitelj Kowatsch deležen tudi zadeve ukovskega „Spar- und Vorschussverein“-a, v katerem se je l. 1902. zapazil pomanjkljaj 11.965 K 92 v, pa ne kot tak, ki bi bil pri tem kaj izgubil. Dokazati se namreč dá, da je Kowatsch kot zapisnikar tega društva v enem slučaju dobil neki znesek od neke družanke, ni pa oddal tega zneska načelniku Josipu Kandutu. Ko je pozneje Kanduta ona strauka vprašala, ali je ta znesek prejel, prijel je spet nadučitelja in ta je odgovoril, da je znesek res prejel, da pa ga je zase porabil! — Resnično lepo gospodarstvo to.

Vsa ta zadeva o teh 11.000 K se je ravno tako zamolčala in zadržala, kakor se sploh v Ukvah vse zadržuje. Pričela se je preiskava, ves Kanal je govoril o tem, deželne in državne oblasti so vedele za to, zgodilo se pa ni ničesar, nego da se je povrnil pomankljaj. Krivci niso bili kaznovani.

Da je bil nadučitelj Kowatsch v to zadevo zamotan, smo že zgoraj omenili. In takemu človeku, ki se o njem take reči s pravico govoré, takemu naj ljudstvo svojo najljubšo posest, svoje lastne otroke, zaupa?! Ta naj bi bil izomikalec ljudstva? Ta naj bi otroka naučil poštenosti? Ne! Večje iredije ni več mogoče!

Pa on ni sam kriv teh razmer. Tu je še deželni šolski nadzornik Palla, ki je za vse to natančno vedel, pa vendar ni ničesar storil, da bi to pohujševanje odvrnil. Znana mu je bila zadeva z drvmi, ravno tako je vedel, da Kowatsch ni odšel čist iz hranilnične zadeve; prosilo se ga je, naj nadučitelja Kowatscha ne pošilja nazaj v Ukve in vendar je Kowatsch bil prestavljen nazaj v Ukve in je še vedno tam nadučitelj.

Lahko se misli, kako mora to vplivati demoralizujoče, ako c. kr. oblast ali teh še več, v takih jasnih slučajih nima poguma, da bi se ustavila takemu javnemu škandalu, če ne samo ne varuje pravice, temveč še veliko več, ako — da rabimo pohleven izraz — protežira ljudi, ki na nje druge obrača državni pravdnik največjo pozornost.

Dolžnost urejenega državnega vodstva je, da v takih slučajih postopa z vso mogočo strogostjo; kaj si mora pa sicer ljudstvo misliti o kaki državni oblasti! Primorano je, svoje zaupanje v nepristranstvo c. kr. oblasti, ki take nepostavnosti protežirajo, zgubljati. Ali pa se naj še dalje trpi, da taki in drugi Kowatschi tudi znanprej še ne kaznovani zasmehujejo trud poštenih mož, ki skušajo red in pravico uvesti v tako že čisto nesrečne Ukve?!

Podpisanci stavljajo tedaj ta-le vprašanja:

„Ali hoče Vaša ekscelenca volje, na temelju teh podatkov takoj odrediti nepristransko preiskavo in z vso odločnostjo na to delovati, da se pojasni Kowatscheva zadeva popolnoma in da se iz rezultata te preiskave brezobzirno izvedejo potrebne posledice?“

Na Dunaju, dne 10. majnika l. 1905.

Dr. Ploj, dr. Žitnik, Pfeifer, Pogačnik, Spinčič, Žičkar, dr. Hruban, dr. Stojan, dr. Koudela, dr. Zaffron, dr. Gregorčič, Robič, Ferri, Klaić, Šaklje, Vuković, Biankini.

V znamenju kamenja.

Zadnji teden je vladala po vsem Celovcu velika vznemirjenost. Vse se je živahno pogovarjalo o različnih slavnostih in se na nje pripravljalo, ker je bilo treba praznovati 100letnico Schillerja, ki je bil z Goethejem, kar bo tudi vsak Slovenec vedel, največji nemški pesnik.

Pa treba je bilo pokazati seveda našim slovenskim Nemcem tudi svoj „nemški“ značaj in iztuhtali so jo, kako bodo to dosegli s tem, da ob enem praznujejo tudi 25letnico nemškega šulferajna.

V torek, 9. majnika, na dan Schillerjeve smrti, so se Schillerjeve slavnosti praznovale čisto mirno v šolah.

Mesto pa je sklenilo, da bode praznovalo Schillerja od petka do nedelje ob enem z omenjeno šulferajno 25letnico. Da bi bila slavnost tem večja, je občina ukazala, da se naj razobesijo v petek zastave na hišah ter naj ostanejo do pondeljka razvešene.

V petek, 13. majnika, zvečer so se slavnosti pričele s slavnostno predstavo v gledališču; nastopili so pevci in godba in igrala se je Schillerjeva igra „Wallensteinov ostrog“, pri kateri so sodelovali kot statisti tudi učenci srednjih šol. Igra se je v ponedeljek in torek (za šolarje) ponavljala.

V soboto opoldne se je Schiller proslavljal v deželnem dvorcu v „grbnici“ (Wappensaal), kjer se je godlo in pelo in je govoril bivši gimn. prof. vladni svetnik dr. Hann. Popoldne pa je župan Neuner krstil slovesno novoizgrajeni „Schillerjev park“ za uršulinskim samostanom. Občinstva je bilo, čeravno je deževalo, še precej. Postaviti mislijo tam tudi Schillerju spomenik.

Na večer ob osmih so bili pripravljani napraviti bakljado, ki se je res vršila od beljaške ceste mimo gledališča na stari trg, potem na novi trg in od tam h godbenim dvoranam. Udeležili so se bakljade razun požarne brambe tudi srednješolci. Bakljada je sicer še dosti uspela, samo lampijoni v zadnjem delu sprevoda, zlasti čisto na koncu, ženske z lampijoni, to je bilo malo klaverno.

V glasbenih dvoranah je nato pričel „komers“, to se pravi popivanje, pri katerem je na Schillerja govoril poslanec Dobernik in na šulferajn pa prof. Angerer. Končalo se je to ob eni po noči z neizogibljivo „Wacht am Rhein“ seveda.

Tudi v nedeljo so še bile slavnosti, te pa namenjene samo šulferajnu. Bila je ob 1/23 popoldne godba na Novem trgu in pričel je korzo, to je vožnja na vozovih, kolesih in avtomobilih, ki so bili več ali manj, vseskoz pač malo siromašno opravljeni s cveticami. Ob 4. uri so se vsi napotili v Zrelec, kjer so popivali do večera, ko so se z lampijoni spet povrnil v Celovec. Zvečer pa je bil, kakor zjutraj že, pri Sandwirtu koncert.

S tem so se slavnosti končale, za katere bi se mi Slovenci še brigali ne bili, ko bi bili Nemci pustili nas pri miru. Pa tega kaj-

pada v svoji nacionalni navdušenosti niso mogli storiti.

Komaj je bil končan sobotni komers, je prihrula množica ljudi, ki so izgledali tako, da so morali, po zunanjem soditi, biti očitno iz inteligentnejših krogov in ki so bržkone prišli od komersa, kjer so se bili pri pivu in govorih dosti navdušili, mimo **Mohorjeve hiše**; bilo jih je od 20 do 30. Ker nikdo ni čuval hiše in ker tudi nobenega policista ni bilo blizu, porabili so priliko, da so razbili v šolski ulici 9 oken pri tleh. V nadstropjih niso mogli tega učiniti, ker so okna z ruletami zavarovana. Ko so se seveda hišni prebivalci prebudili in so prišli k oknu, popihali so jo „junaki“ skoz Št. Rupertsko ulico doli izven mesta. A ob 3. uri so se povrnili nazaj in pobili so še nekaj oken.

V noči od nedelje na ponedeljek je spet prišla tolpa pobalinov, ki je imela kamenje že pripravljeno v žepih, ali vstrašili so se hišnika, ki je vso to noč stražil hišo, vrgli so menda nekaj kamenov, ali ničesar niso zadeli in odkurili so jo spet.

Škoda, ki je gotovo precej velika, sicer ne bode zadela Mohorjeve družbe, ampak občino celovško, kateri ne bode preostalo drugega nego, kakor je že v prejšnjih slučajih, ko so bila okna v duhovnem semenišču pobita, morala storiti, da plača okna. Vendar mora pa drznost in neolikanost nemških junakov vznemirjati vsakega Slovenca. Kako so javkali in kričali, ko je zadnji terek (9. maja) v Ljubljani pri Schillerjevi slavnosti nekaj pobalinov malo žvižgalo policajem, in sedaj so „Nemci“ pri nas in to bržkone „olikanci“ se obnašali stokrat bolj divje.

Izgovarjali se bodo različni krogi seveda, da ta stvar ni v zvezi s slavnostjo in na to, da Mohorjeva hiša ni imela razvešene zastave, pa ti izgovori bodo ničevni.

Piškovost kakega takega izgovora, kakor je zadnji, se kaže že v tem, da: 1. sploh ni bilo na vseh hišah zastav, ampak komaj na polovici.

2. Posebno v šolskih ulicah, kjer so bila Mohorjevi hiši okna pobita, sploh na mnogih hišah ni bilo zastav; bilo jih je težko več nego celih 6 videti, in oken po drugih hišah nikjer ni bilo pobitih.

3. Razgrajali sploh niso gledali na to, je li kaj zastave ali ne, ker bi bila ista, ko bi bila izvešena, visela na čelu hiše proti vetrinjskemu obmestju, in bi bili gotovo okna tam najprej in največ pobili, pa niso. Sodi se tedaj lahko, da so razgrajali že prišli z namenom, da poškodujejo hišo „slovenske tiskarne“, kakor jo Nemci imenujejo.

Mi pa slavne razgrajalce opominjamo samo na to, da jih gotovo ni učil take kulture velikan nemški, svetovni pesnik Schiller, o katerem je rekel njegov sovrstnik Goethe, ko so prvič proslavljali umrlega Schillerja:

Und hinter ihm, im wesenlosen Scheine
Lag, was uns alle bändigt, das Gemeine.

Na te naše razgrajalce in pobijalce oken, katerih tudi ne bi kot pravih Nemcev pripoznal, bil bi Goethe zložil samo drugo vrstico.*)

Spominjajte se šentjakobske šole!

Koroške novice.

Celovec. Danes, ponedeljek, se govori po mestu, da so bili pri humprškem mostu, ki ga zidajo za novo železnico, danes zjutraj z dinamitom razstreljeni trije stebri, pri katerih se je delalo že vse leto. Drugi zopet povejo, da je bil razstreljen velik viadukt (to je zidani most), ki bode peljal na železni most. Sumniči se, da so to zločinstvo proizvodili spet laški delavci, kakor so pred kratkim zažgali pri Gorici most čez Sočo, da bi preprečili otvoritev železnice v jeseni.

Poroka. Gosp. dr. Jos. Rakež, znani naš rojak, sedaj okrožni zdravnik in župan v Šmarju pri Jelšah na Spodnjem Štajarskem, se poroči te dni z gđc. Liziko Streharjevo. Častitamo!

Poreče. (Nevarnost za železnico.) Ko se je pred nekaj dnevi pripeljal vlak ob 12. uri po noči mimo Došenč, zapazil je strojevodja na tirih kamenje. Naznanil je to seveda v Porečah na postaji. Drugi dan pa so žandarji šli iskat hudo delce in so zaprli Šimna Petučenika in Jožefa Stožirja iz Žage, ki sta to naredila, ker jih je bil železniški čuvaj razjezil nekaj. Prepirla sta se z njim zaradi neke ladje; sedaj bodeta pač dobila par me-

secev časa premišljevati o svoji norčavi jezici v „kaznici“.

Rožek. Naše sodišče je zaprlo Janeza Vratiča, Franca Šolca in Jakoba Greblaharja, ker so pretepli svojega sodelavca pri železnici, Janeza Bajsa. Tedaj že zopet barabarji! — Tudi nekaj višjih delavcev pride te dni pred sodišče, ker so lahkomišelnost ravnali z dinamitom in kopicami (kapselni), da bi bila lahko nastala velika nesreča.

Dholica. Marija Šuk p. d. Knežničinja v Št. Jerneju imela je svojo mater Marijo Karthäuser bolno v bolnišnici ljubenski na Štajarskem. Za to je zvedel nek Jožef C. tukaj, ki je Marijo Šuk pregovoril, naj mu dá za svojo mater 54 kron. Ta denar je pa porabil za se. Sedaj bo pa imel s sodnijo opraviti.

Vrba. Ko so pri nas delali vodovod, so pri kopanju našli nekaj rimskih starin, posebno nekaj rimskega denarja, ki je že bil kovan ob času, ko je še Kristus po svetu hodil. — Na Šarlotenhof pri Logivasi je prišel nov posestnik, ki bode ta zanemarjeni „penzijo“ zopet oživil.

Vrba. Danes, 14. majnika, Vam samo na kratko narišem našo nemškutarsko slavnost, ki je vzbudila med Slovenci že toliko zanimanja in jim prinesla že tožb in drugih sitnosti; več napišem Vam za prihodnji „Mir“. — Ob 11. uri dopoldne so prikorkali učenci sedmih šol, ki so se zbrali v ljudski šoli v Vrbi z godbo na čelu, na trg v Vrbo, kjer je pozdravil župan Ulbing v prvi vrsti učitelje, kakor tudi njih gojence, učence. Ko se je nato pela cesarska himna, je bilo precejše število šolarskih fantov pokritih; med trikratnimi klici „hoch!“ na presvitlega cesarja pa je bilo slišati tudi „haj!“ Potem so korakali šolarji, katerih je bilo približno 800, v hotel Möslacher, kjer so jih pogostili s klobasami in kruhom. Predavanja otrok so bila posebno proti koncu zelo zanimiva, ker so bila naravnost v zasramovanje slovenskega národa in povzdigo nemškega. Najbolj zanimivo pa je bilo pri vsi stvari to, da se je ves čas med otroci kakor tudi med drugimi obiskovalci izključno le slovensko govorilo. Edino uradniki in učitelji so zakričali tu in tam „haj!“ in ploskali predavanjem — drugi seveda tega niso mogli storiti, ker niso razumeli nič ali pa samo malo. Po obedu so bile igre itd. in peli so nazadnje svojo neobhodno „Wacht am Rhein“. Tako se je naša südmarkina, šulferajnova in (nazadnje tudi malo) Schillerjeva slavnost končala ob štirih popoldne.

Bistrica. Pri občinskih volitvah so zopet zmagali nemčurki liberalci. Ko bi vi vedeli, gospod urednik, kako so letali naši slovenski Nemci v najbolj oddaljene vasi in prosili in rotili ljudi, naj vendar volijo Nemce. Nekateri slovenski kmetje so se sicer dobro držali, a vendar so bili prekratki. Slabi časi za kmeta, ko mu gospodarijo njegovi največji nasprotniki.

Svetna vas. Dne 9. majnika je stal pred celovškimi porotniki Šimen Biedermann, hlapec na Gradišci, zaradi tatvine. Zagovarjal ga je gosp. dr. Brejc. Obravnava se je preložila, da se bode zaslišalo več prič.

Beljak. V sredo, dne 10. maja, so pri A. Plajknerju na glavnem trgu vlomili po noči tatovi. Posrečilo se jim pa ni odnesti drugega nego 12 gld. in nekaj starega denarja. — Še ni 3 tedne, kar so tatovi vlomili pri Klasniču, sedaj pa že spet, in to sredi mesta! Ali bi ne bilo bolje, da bi naši nemško-nacionalni mestni očetje, namesto da zabavljajo duhovnikom, veri in Slovencem, gledali malo bolj na varnost v mestu?

Zilica. Pri naši cerkvi, ki leži na visoki skali poleg železnice, smo praznovali na belo nedeljo „žegen“. Pred cerkvijo je po maši čakala fanta deklet z vinom po stari zilski navadi. Pred cerkvijo bil je prvi ples. Nato so ljudje šli v gostilno, kjer se je veselica nadaljevala.

Zilica. (Nesreča.) Dne 26. aprila se je peljal plajberški pastor Cholewa, ki je bil ravno pri naših slovenskih protestantih v Zagoričah in Selčah nad Podkloštom, nazaj v Plajberg. Ko se je pripeljal pod železniški most v Megvarjih, splašil se mu je konj, ker se mu je naglo pripeljal naproti avtomobil. Ta je sicer hitro obstal, vendar se je voz prevrnil, in pastor se je jako močno pobil po licu in po rokah. Tudi so se mu pretresli možgani. Kdaj bo vendar enkrat prišla postava, ki bo zabranila avtomobilom tisto neumno dirjanje po cestah? Koliko nesreč se je že zaradi tega zgodilo!

Kokovo. Dne 8. majnika je vpkojeni gozdar Jakob Türk sè svojo ženo Ano, — on je rojen l. 1820., žena pa l. 1822., — praznoval 65letnico svoje ženitve. Gosp. Türk ima še 3 žive sine, 3 hčere, 7 vnukov in 3 pravnuke. Starček ve veliko pripovedovati iz časov laških vojsk in iz svojega gozdarskega življenja, pri čemer je imel dosti opraviti z laškimi lovskimi tatovi.

Trbiž. (Visok obisk.) Dne 6. t. m. posetil je saški kralj Friderik Avgust tudi naše „mestece“. Več dni poprej so se že vršile razne priprave. Tako na pr. je dala občina popraviti glavni

trg na Zgornjem Trbižu; na gozdarski hiši, kjer je stanovanje za kralja, so naredili nebroj belozelelenih električnih svetilk; na poziv župana Dreyhorsta šivale so se skoraj v vsaki drugi hiši belozelelene (saške) zastave. Da na dan sprejema tudi avstrijskih in koroških zastav ni manjkalo, nam ni treba omeniti, pač pa je manjkalo — frankfurtarie ali vsenemških, lutrskih zastav. Da bi jih Trbižani tudi pri drugih prilikah ne razobešali, recimo na cesarjev god.

Bilo je okolu pete ure popoldne, ko so stali Trbižani v lepem polukrogu na prej omenjenem trgu. Razpostavljeni so bili po stanovih in sicer tako: spredaj na cesti pri slavoloku stale so tri belo oblečene deklice s cveticami in saškimi trakovi, od teh naprej šolarski pevski zbor, potem gg. duhovniki trbiške župnije, gg. sodni in davčni uradniki, nato rudarji iz Rablja s svojo godbo, občinski zastop, šolarji in naposled požarna bramba. Dež je sicer že ves dan malo nagajal, vendar je bilo upanje, da bode vsaj v tem slovesnem trenutku Trbižanom prizanesljiv. Toda glejte! Kocija pridrdra, za njo druga, in težko pričakovani saški kralj (kot lovec oblečen) izstopi, ali zdaj se vlije taka ploha, kakor bi se bil oblak utrgal. Nič se ni slišalo, kako je kaj deklica deklamirala, kaj so šolarji peli, kaj je kralj z raznimi predstojniki govoril.

Dež je sicer čez nekoliko minut prenehal, ali med tem je bil kralj že na kraju kroga pri požarni brambi, ki ga je krepko pozdravila s „Hoch“-klici. Kralj je odšel v svoje stanovanje, pa tudi mi smo odšli preoblečit se in sušiti. Manj mokri so bili samo tisti, ki so bili toliko korajžni, da so tudi vpricho kralja imeli dežnike razprte.

Zvečer je bila kralju na čast bakljada, ki jo je priredila požarna bramba, in hiše so bile prav lepo razsvetljene. Rabeljska rudarska godba je pred gradom, kjer je stanoval kralj, poleg drugih komadov prav lepo zaspirala saško himno.

V nedeljo na vse zgodaj je šel kralj na lov na petelina. Ob sedmih se je udeležil tihe sv. maše, popoldne pa je šel Za Jezero in od tam zopet na petelina. V sredo je odpotoval nazaj na Saško. — Zlat križec, baje Albrechtovega reda, je dobil župan Dreyhorst. Zakaj? To bode on sam najboljšje vedel. Deklica (Ančka Wegscheider), ki je kralju v največjem dežju deklamirala ter mu izročila šopek, dobila je od kralja lepo zlato zaponko.

Žabnice. Kakor čujemo, sta občini Žabnice in Lipaljavas imenovali župana trbiškega, g. Dreyhorsta, za njegove „zasluge“ častnim občanom. Tu so pa naši Kanalci spet nekaj „künstnega“ pogruntali!

Žabnice. Kakor že znano iz časopisov, nas je obiskal visok gost, kralj saksoski. Mudil se je na Trbižu od sobote do torka. Prišel je na lov na divje peteline in je tudi nameraval iti na sv. Višarje, ali vsled slabega vremena je odpotoval, kljub temu da so mu na sv. Višarjah v gostilni že pripravljali sobe in vse drugo. Kakor smo slišali, pride saksoski kralj letos dvakrat v našo okolico in tudi na sv. Višarje, kjer ima svoj lov. V nedeljo popoldne se je kralj peljal Za Jezero na lov na peteline in je prenočeval v koči nemškega planinskega društva. Radi tega so mu tudi v Žabnicah skazali čast, in sicer samo tri hiše so razobesile zastave. Res lepo, da so mu te hiše kot katoliškemu kralju izkazale tako čast, upamo pa, da bodo tudi ob priliki inštalacije bodočega novega gospoda župnika iste hiše razobesile zastave.

Naborjet. Čuvaju Jožefu Možiku je dala c. kr. deželna vlada 20 kron nagrade, ker je rešil Janeza Rabiča iz ognja.

Hodiše. Utopil se je 11letni deček Jože Modrič, Ravšev sin v Rjavcah, ko se je kopal v Rjavškem jezeru. Bržkone ga je bil premagal krč.

Žrelec. V Saksenburgu na Zgornjem Koroškem je te dni naglo umrl (zadela ga je kap) župnik, g. Jan. Majrič. Rajnik je bil rojen leta 1820. na Goričici, doma pa je bil v Žrelecu. 85letni starček, ki je imel leta 1895. svojo zlato mašo, bi bil letos praznoval demantno mašo, to je šestdesetletnico svojega duhovništva.

V Velikoven smo letos prvokrat obhajali slovesno prvo sv. obhajilo na belo nedeljo. Sicer je to že splošna navada; toda pri nas še poprej tega ni bilo, in radi tega je vredno, da se kratko omeni. Prvoobhajanci — 108 po številu — so šli od šolskega poslopja v procesiji v cerkev, kjer se je nabralo polno ljudstva, kar je pri nas pač redkost. Ganljiv nagovor č. g. kateheta Lasserja in sploh ves prizor je marsikaterega globoko ganil; na lepem obnašanju otrok smo se vsi vzgledovali.

Guštanj. (Veliko Grubarjevo kmetijo) na Grubarjevem vrhu sta kupila od g. Böhma, okrajnega šolskega nadzornika v Volšpergu, gg. Bizjak in Meležnik, lesna trgovca v Prevaljah. — Radi slabe letine, ki je bila lansko leto, morajo kmetje že sedaj moko kupovati. A kdaj bomo še le želi in mlatili! Bog nam daj letos dobro letino!

*) Celo „Kärntner Wochenblatt“ piše o tem:

„... Mögen die Täter welcherlei Motive immer zu diesem Akte verleitet haben, so verurteilen wir ein solches Vorgehen auf das entschiedenste.“

Prevalje. Pred nekaj dnevi se snidem z nekim tujim Nemcem in ta me vpraša, ali so Prevalje nemške ali slovenske. Jaz mu pa odgovorim, da so do zdaj Prevalje, hvala Bogu, še slovenske in upam, da bodo tudi zanaprej ostale slovenske. On me potem vpraša, kako pa tedaj to pride, da so na pokopališču skoraj samo nemški napisi? Nato mu pa nisem mogel prav kaj odgovoriti, tako sem bil osupnjen. Slovenci! ali mislite da bodo rajniki po teh blaženih nemških napisih zveličani, ali pa, da je to bolj imenitno tako? Jako žalostne razmere so to! Še mrlič v jami nima pokoja pred to nemčurijo. Slovenci, pustite te nemške napise in napravite slovenske! Kako lepo je pač videti, če je vse slovensko! Sramota je res za nas, ker Nemci potem pravijo: Še na pokopališču ne morete brez nemščine biti! Torej pokažite se očitno kot Slovenci kakor povsod, tako tudi na mirodvoru. Kadar bo imel kdo to žalostno delo, rajnemu spominek postavljati, tedaj napravite slovenski, če pa kamnosek pravi, da ložje nemško napravi kot slovensko, tedaj naj pa na nemške kraje gre, ne pa po Slovenskem svoj kruh iskat; saj je več kamnosekov, ne pa samo ta v Pliberku. Vzemite si to k srcu in pustite rajne Slovence z nemščino pri pokopu! — Danes, dne 13. majnika, je bil veličasten pogreb rajnega Leopolda Dobrodel, kmetskega sina, vrlega slovenskega rodoljuba p. d. Klemena. Nakopal si je na tujem jako mučno, dolgotrajno bolezen in je moral v lepi dobi, 23 let, ta svet zapustiti. Lahka mu zemlja! — Na zdar!

Spodnji Dravograd. Živinski sejem, kateri je bil tukaj na 9. t. m., se je jako slabo obnesel. Krivo je temu tudi to, da jih še mnogo ne ve za ta sejem, ker je nov in obstoji šele par let; drugič pa, ker ima letos živina proti lani slabo ceno. Prihodnji živinski in kramarski sejem je zopet tukaj na sv. Vida t. j. 15. junija in se je nadejati, da se boljše obnese.

Poreče. Sodnji je bil naznanjen Janez Kostanjnik, hlapec v Zovasji vasi. Pokradel je bil svoje gospodinjki Emiliji Šurjan, majarju Jožefu Otu in hlapcu Janezu Plešbergerju različnih rečij, ki so bile vredne 23 kron.

Zadružnikom „Gospodarske zadruga“ v Sinčivasi.

Občni zbor „Gospodarske zadruga“ v Sinčivasi je sklenil dne 24. aprila zadružnikom po potrebi in po močeh posredovati pri prodaji živine s tem, da se odslej vsaka goveja živina boljše ali vsaj srednje vrste, če je na prodaj, naznani v Sinčivasi. Postaja Sinčavas je prometu zelo ugodna; tja prihajate zdaj dve železnici in se križate dve cesti. Tja lahko in vsak čas prihajajo kupci, ki pridejo lahko v zadrugo in si ogledajo zapisnik živine. Kupci bodo veseli, da bodo takoj zvedeli, kje se dobi, kar želijo.

Zadružno vodstvo bo stopilo v dotiko z mesarji in živinskimi trgovci, in bo trgovcem po njihovi želji naznanjalo, koliko živine in kakšne živine je v Podjanski dolini in v velikovškem okraju dobiti.

Če se bodo kmetje za našo napravo dosti zanimali, se bodo njim in trgovcem prihranilo mnogo potov. Kmetom ne bo treba živine dva ali trikrat goniti na trg in trgovcem ne bo treba voziti se semtertja, predno najdejo, kar si želijo.

Pot na trg stane denarja in časa kmeta in trgovca. Kar se tukaj izda, se mora pri živinski ceni videti in tako lahko uvidimo, da se bo tudi cena zboljšala, če prodajo živine organizujemo. Ceno se bo zboljšala tudi vsled tega, ker se potem živina dá na več krajev ponuditi in kmet ni več navezan le na enega kupca, ki zdaj slučajno v tem ali drugem kraju deluje.

Po ti poti bomo mogli uravnati trg. To se pravi: Pridejo časi, ko ni kupca in mnogo živine na trgu — potem pade cena. Zadruga si bo prizadevala poprej izvedeti, ali bodo trgovci prišli in bo poprej mogla naznanjati zadružnikom, ali naj pridejo na trg, ali ne. Če pride le malo kupcev bo zadruga mogla gospodarje obvestiti, naj jih ne pride preveč, in tisti, ki se jim s prodajo ne mudi, bodo mogli ostati doma. Če pa društvo izve, da pridejo tujci kupovat, bode gospodarjem dalo naznanilo in bodo prišli tudi taki, ki bi sicer priložnost zamudili.

Tako posredovanje zadruga ne stane dosti dela, in pri njem ni nobene nevarnosti; posestnik, ki je svojo žival društvu naznanil, nikakor ni zavezan; lahko jo vsak čas proda, le da mora tudi prodajo zaupnim možem naznaniti, da se zaznamek izbrše iz zapisnika.

Treba bo seve nekoliko časa, predno se bodo posestniki novi naredbi privadili. Ali reč se dá z malim začeti in se bo morebiti polagoma razvila.

Delovanje se bo tako uredilo, da zadruga nastavi zaupnike, ki bodo naznanila prejemali.

Zaupnik bo žival in slučajno prodajo živali naznanil v Sinčovas s polo, ki se mu bo dala od zadruga.

Na ti poli se bo zapisalo, kakšna je žival, pitana ali plemenska, kako težka (približno, ali natančno če mogoče), kako stara in potem cena, ali na metrski stot žive ali mrtve teže, ali počrez. Pri konjih sevé se naznanja višina, starost, barva, in pri teh mora posestnik jamčiti, da so zdravi in popolnoma rabljivi. Pri prodaji bolne ali pokvarjene živali društvo ne sme in ne more posredovati.

Zaupniki se bodo, kakor hitro bo mogoče, naznanili.

Stroški vse naprave bodo zelo mali; nekaj odškodnine se mora dati zaupnikom in potem bo pisarija dala nekaj dela. A to delo se bo lahko povrnilo z majhnim doneskom tistih, ki bodo to napravo rabili.

Danes načrt zadružnikom oznanimo, da ga premislijo sami in zanj pridobijo največ ko mogoče posestnikov.

Društveno gibanje.

Za „Učiteljski dom“ so darovali: Sl. posojilnica v Celovcu 100 K, prof. J. Apih 20, Oražem Andr., mlinar v Guštanju, 2; g. J. Dolinar nabral: J. Kovač 2, J. Smodej 1, gđc. M. Avdič 2 vsi v Šmartnu v Rožni dolini na Štajerskem, g. Jerman M. 2, g. Vudler 1, gospa Vudlerjeva 1, Črne L. 2, vsi v Grižah, g. Kmeceļ v Celju 1, g. Arzenšek v Celju 1, g. Dolinar J., bogoslovec v Celovcu, 2 kroni. Skupaj 137 kron. Živeli nasledniki!

Slovensko delavsko društvo za Celovec in okolico priredi dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Cavniku (Lidmanskega ulica — zum goldenen Brunnen) svoje zborovanje. Ker bodo govori zelo zanimivi, vabi vse člane društva kakor tudi somišljenike iz dežele najvljudneje

Vabilo k javnemu shodu, katerega priredi pevsko in izobraževalno društvo „Slavček“ v Škoficah prihodnjo nedeljo ob 3. uri popoldne na prostem, ob slabem vremenu pa v društvenih prostorih. Igre: „Lurška pastirica“ igrajo dekleta. „Kmet Herod“, igrajo mladeniči. K obilni udeležbi vabi

Brnca. V nedeljo, 21. majnika, se priredi zopet igra: „Eno uro doktor“ s tamburanjem in deklamacijo, v gostilni „pri Urbanu“ v Štebnju. Začetek ob 3. uri popoldne. Po igri prosta zabava in ples. Udeležite se v prav obilnem številu!

Škofiče ob jezeru. (Letno zborovanje nemške hranilnice.) Prvikrat je imela nemška hranilnica v nedeljo dne 7. t. m. popoldne svoj letni shod v gostilni na Muti, sicer so imeli svoje zborovanje vedno le skrivno v šoli. Iz Celovca sta prišla dva gospoda govornika. Toda komu bi naj bila govorila, ker ni bilo ljudi, da bi poslušali? G. Manhard, uradnik hipotečne banke je konečno vendar le svetoval našim liberalcem, da naj nehajo s svojo posojilnico, če nimajo več ljudi. Dohodkov je namreč imela v celem letu dva tisoč kron, izdatkov pa devet tisoč. Vendar se pa kljub temu upa g. učitelj poročati v „Bauernzeitung“: „Trotzdem floriert sie ganz gut.“ — Srečen, kdor more to verjeti.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico napravi v nedeljo dne 21. t. m. svoj občni zbor v Št. Jakobu v „Narodnem domu“ ob 4. uri po navadnem sporedu. Po zboru je tamburanje in petje in predstavlja se igra: „Dobro došli! — Kdaj pojedete domu?“

Hranilnica in posojilnica v Velikovec priredi svoj letni občni zbor v sredo dne 24. maja ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“. Dnevni red: 1. Potrditev letnega računa za l. 1904. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev. 4. Poročilo o zadnji reviziji. 5. Slučajnosti.

Podporniki „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“. Društvu so pristopili kot podporniki in plačali prispevek ti-le gospodje, oziroma dame, in sicer: Auer Juro 4 K. Bonač Iv. 4, dr. Bretl Ed. 4, Čuden Fr. 2, dr. Furlan I. 4, Gerber Ana 3, Giontini Mar. 4, Gorše Ant. 4, Hribar Drag. 4, dr. Jenko Iv. 4, Klein Terezina 3, Lavrenčič Jos. 4, Mejač Iv. 3, dr. Munda Fr. 4, Murnik Iv. 4, dr. Oražen Iv. 4, Perdan Jos. 2, dr. Pirc M. 4, Planinšek K. 1, dr. Praunseis Al. 4, Rohrmann Viktor 4, dr. Schmidinger K. 4, Souvan Fr. Ks. 4, dr. Starč Jos. 4, dr. Tekavčič Fr. 4, dr. Tominšek Fr. 4, dr. Novak Fr. 3, Bahovec Jern. 4, Bayr Ot. 2, Poklukar I. 4, vitez Bleiweis J. 4, Hubad Matej 4, dr. Kokalj Al. 4, Legvart Iv. 4, Lozar Pavel 3, Lilleg Al. 2, in dr. Lukan Frid. 2 K. — Odbor izreka vsem častitim darovalcem svojo najiskrenejšo zahvalo v nadi, da se jim pridruži še obilo plemenitih posnemovalcev!

Podporno društvo organistov s sedežem v Celju, zboruje v Celju dne 8. junija.

Dopisi.

Za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu so od 16. aprila do 6. maja darovali: Zbirka v Srejah (Št. Jakob) 11 K 30 vin.; Jurij Traven, župnik na Obirskem, 10; Terezija Traven na Obirskem 5; Neimenovan kmet iz Št. Jakoba 100; Neimenovana iz Kota (Št. Jakob) 5; Posojilnica v Logatecu na Kranjskem 30; Janez Šuster, župnik v Svečah 100; Posojilnica v Glinjah 50; Posojilnica v Zgornji Radgoni 20; Fr. Maselj v Olomucu 10; Neimenovan fant iz Škočjana 2; Posojilnica v Marezigah, Istra, 8-62; Neimenovan duhovnik v Celovcu (II. dar) 10; G. Ambrož na Reki po dr. Brejcu 50; **Koroški dijaki v Kranju** 17; Posojilnica v Vitanji 20; Ivan Hochmüller v Beljaku 20; Neimenovan* (iz národa za národ) 50 K. Skupaj 518 K 92 vin.

* Gospod darovalec, ki je dalj časa bival na Koroškem in je sedaj na Kranjskem, je svoj dar poslal z željo, da bi mu sledilo še prav mnogo rodoljubov s Kranjskega! Kako srčno pač to želimo tudi mi Korošci — še več: mi tega ne le želimo, mi se na izdatno bratsko pomoč s Kranjske trdno zanašamo! Ako je kje kdaj slovenska vzajemnost bila resnična, ne pa puhla fraza, se mora pokazati ravno sedaj, ko mi koroški Slovenci napenjamo svoje zadnje moči, da se rešimo ponemčevanja — a pokazati se mora ne v besedah, ampak v požrtvovalnosti. Vemo, da imate tudi na Kranjskem že zase velik národni davek; vkljub temu pričakujemo od vas, ki ste močnejši, da pomagata nam slabjšim. Verjemite nam: Ko ne bi bili potrebni, ne bi prosili. Le s pomočjo vseh Slovencev nam bode mogoče sezidati si „Národno šolo“, katero smatramo za neobhodno potrebno, da se ohranimo.

Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu.

„Ciril in Metodova družba“ pred bankrotom. Ker je pred kratkim celjska „Domovina“ priobčila članek, v katerem se pritožuje, da se ljudstvo vse premalo briga za velepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda, so vsi naši nemško-nacionalni časniki padli po tem članku, češ da je družba sv. Cirila in Metoda pred polomom. In h koncu pristavljajo: „Ljudstvo je vendar začelo spoznavati.“ — Braniti družbo sv. Cirila in Metoda nasproti takim napadom, bi bilo pač nepotrebno, kajti družbino delovanje je odprta knjiga, iz katere vsak lahko bere, da se ji pač ni treba bati poloma. Njeno plodonosno delovanje in vedno razširjanje tega delovanja je pač dokaz, da družba vedno bolj procvita. Ako so v resnici dohodki tupatam nekoliko manjši, pa pridejo časi, ko se zopet pomnožijo, a tako praznih blagajn pač ni bilo še nikdar najti pri družbi sv. Cirila in Metoda, kakor se na primer najdejo ravno nekatere med koroškimi Nemci, kjer se pač vedno kriči: daj, daj, ne dobiš pa nikdar nič. In ravno prav, da so nemški listi spravili to stvar na dan, prav je, saj smo prepričani, da jim bo slovensko ljudstvo s svojo radodarnostjo napram družbi sv. Cirila in Metoda samo dokazalo, kako je v resnici začelo spoznavati, da je družba sv. Cirila in Metoda taka ustanova, da nikakor ne more in ne sme propasti. Za družbo sv. Cirila in Metoda je še vsak pošten Slovenec rad posegel v žep in tudi še bo. Čim več bo rabila, tembolj globoko!

Svoji k svojim! Lahko se norčujejo Nemci iz nas Slovencev, ker smo še vedno tako neumni, da jim znosimo vsak naš krajcar. Le pogledjte Nemce! Ali grede katerikrat v kako slovensko prodajalno, v kako slovensko gostilno? Nikdar, vsaj v prodajalno ne, kajti oni se držijo gesla, da Slovencev ne smejo dati zaslužiti niti vinarja. V gostilne že še pridejo, ali samo zabavljat in „hajlat“. Mi Slovenci smo pa še vedno tako preprosti, da verjamemo vsaki prijazni besedi in polnimo njihove prodajalne in gostilne in smo še veseli, če nam za naš pošten denar kaj dajo! Pri vsem tem si pa še besedice slovenski ne upamo izgovoriti. Šele tedaj, če se prodajalcu spoljubi spregovoriti z nami slovensko besedo, šele tedaj se upamo tudi mi spregovoriti v svojem maternem jeziku. Takšni smo pač! Koliko bi se izpremenilo, ko bi mi bili tako odločni, kakor so naši nasprotniki! Ako bi mi zahajali samo v slovenske prodajalnice, samo v slovenske gostilne itd., kako kmalu bi zaropotal tupatam boben temu in onemu nemškemu in nemčurškemu zagrizencu in izginili bi ti zajedavci izmed nas. Posebno na deželi imajo naši nasprotniki svoja gnezda v takih gostilnah, a naši ljudje jim jih večinoma vzdržujejo. Proč torej od takih gostiln in prodajaln! Ako je slovenska v vas, zahajajte vanjo, če je pa ni, pa ostanite doma, in boljše bo za vas, kakor bi pa svoj denar nosili svojim najhujšim sovražnikom! Če to storite, ne bo dolgo, ko bo začel drug veter pihati po naših krajih.

Velikovec. (Slavni čin velikovškega c. k. okr. šolskega sveta.) Bila je do sedaj skoro povsod stara lepa navada, da so se otroci ljudskih šol ob času izkušnje iz krščanskega nauka izpraševali v cerkvi, kar se za predmet tudi najbolj

spodobi. Za velikovško mestno šolo je bila taka izkušnja napovedana za dan 22. t. m. Toda c. k. okr. šolski svet je naznanilo šolskemu vodstvu odklonil (kar pomeni toliko kakor skušnjo prepovedal), češ, da se to ne strinja s šolskimi postavami! To je gotovo prvi tak slučaj. Zares, cerkvena oblast nima stroge pravice to tirjati; toda tej stari praksi se dosihdob niso delale nikjer zapreke. To pač moramo imenovati dvojno mero! Kaj pa, ali c. k. okr. šolski svet nič ne ve, kako se je dalo otrokom prosto povodom „Schiller-jeve“ in „šulferajnske“ slavnosti in to celo dvakrat? Ali se to vjema s šolskimi postavami? Dà, dà — kjer se gre za Boga in cerkev, tam se postave v enem oziru strogo izvršujejo; kadar pa to zahtevajo nacionalni nameni, takrat se pa smejo poljubno delati razne izjeme. Vemo, da ima krajni šolski svet na razpolago tri dni v šolskem letu; in če se te pravice poslužuje pri nepotrebnih in brezpomembnih slavnostih, zakaj bi se je ne tembolj v našem slučaju? Toda Bog in vera sta zadnja! Na dobre starše in otroke ta prepoved gotovo ne bo ugodno vplivala. Vedno bolj se spoznavamo! Posledice liberalnega šolskega sistema in postav se vedno bolj kažejo. Kdo pa je vstvaril te postave? Klerikalci gotovo ne. Le zahvalimo se za take poklone liberalnim poslancem. Kmet, kdaj se ti bodo oči odprle?

Radiše. Na belo nedeljo popoldne je imelo naše katoliško slovensko-izobraževalno društvo svoj mesečni društveni shod, ki je bil prav dobro obiskan. Društveni blagajnik nam je, ko se je bilo otvorilo zborovanje s petjem in tamburanjem, v kratkem govoru naslikal zanesljivega in značajnega narodnjaka in zvestega krščanskega moža.

Kakor vera samo na jeziku nima nobene vrednosti, tako je tudi narodnost samo na jeziku prav piškava, ona je pravi strah, ki je znotraj voltel zunaj ga pa nič ni. Narodni biti in „živijo“ kličati za mizo pri kozarcu piva, in — narodno delovati, živeti in trpeti —, to je čisto nekaj drugega. Človeku, ki se dela bogve kako svetega, pol ure pozneje pa preklinja, kakor bi nobenega Boga ne poznal, pravimo včasih „slini“ ali pa hince; kaj pa naj rečemo o človeku, ki je zdaj Slovenec „z dušo in telesom“, v pol ure pa pokaže, da ima „živijo, hajl, dober dan in kuten tok“ nasled pa še kak „košta matina“ vse na eni niti natvezeno, kakor otroci jok in smeh? Krščanski mož še ni, kdor vedno pravi o drugih, da tako malo verujejo, sam se pa ne upa sneti klobuka s glave, ko vabi zvon iz stolpa k „angelskemu čiščenju“, ker se boji, da bi kdo s prstom za njim ne pokazal. Narodnjak tudi še ni, kdor baje ponosno na svoje prsi, češ, v tem srcu se preliva kri slovenske matere; ko pa pride morebiti ta narodni „junak“ k sodnji ali v kak drug urad, pa tisto „junaško“ slovensko srce, na katero je bil pred kratkim tako ponosen, takoj spusti v — hlače in začne brez potrebe, samega strahu, da bi „drugače nič ne opravil“, lomiti tako nemščino, da bi se mu njegove krave in voli smejali, če bi ga slišali, ne samo uradniki.

Kakor ne moremo imenovati zvestega krščanskega moža tistega, kateri vedno toži, da je domača župnijska cerkev tako zanemarjena in „burna“, ki se pa vselej stisne v kot, kadar bi bilo treba malo kaj žrtvovati, tako tudi ni pravi narodnjak tisti, ki vedno toži, da je „Mir“ premajhen, predrag in bogve kaj še; če mu pa nasvetuješ edino pomoč, češ, naj si ga tudi on naroči, ker lahko more, — več naročnikov bo „Mir“ imel, večji in boljši bo, — tedaj je pri takšnih „narodnjakih“ že konec cele narodnosti, kajti denar, ki mu je ljubši kot Bog, mu nadomesti lahko tudi narodnost. Če bi kdo takega „narodnjaka“, ko toži in jadikuje spet enkrat o slabih šolskih razmerah, opomnil na to potrebo gmotnega podpiranja družbe sv. Cirila in Metoda ali „Učiteljskega doma“, bo naenkrat tudi najhujša ponemčevalnica „že tako dobra“, ali pa se „nič ne da storiti“. Narodnjak tudi ni tisti, ki sicer vedno in povsod zahteva slovensko uradovanje, on sam pa takoj na prvo dopisnico, katero zopet piše svojemu prijatelju, napravi čisto nemški naslov, ali pa pristavi k vsaki slovenski besedi v oklepju nemško prestavo. Čemu nemški naslov ali nemška prestava k slovenskemu naslovu, če je dopisnica ali pismo namenjeno na čisto slovenski, ali v kraj, kjer je slovenščina priznana kot deželni in enakopravni jezik? V takšne kraje zadostuje popolnoma čisto slovenski naslov, da pride dopisnica ali pismo tja, kamor je namenjeno! Zakaj tedaj vedno tako poljubovati nemškotariji roke, nam samim sebi v škodo in zaničevanje! Potem se ni čuditi, da gredo trdo nemški uradniki tako radi med nas Slovence, ker vedo, da gre Slovenec Nemcem, kjer in kolikor le more, na roko.

Rojaki! Ni dovolj, da imamo veliko besedi za svojo narodnost, treba je narodnega življenja in vztrajnega dela. Krščansko življenje v hiši pričaja o krščanskem, bogoljubnem gospodarju; tako tudi pravemu narodnjaku ni treba svoje narodnosti šele

z besedami dokazovati, kajti vsakdanja dela njegova, pošteni, versko-narodni časnik, ki zahaja v njegovo hišo in katerega vselej od kraja do konca prebere, so živa pričja krščanskega slovenskega korenjaka.

Zakaj, rojaki, noče iti na Koroškem ne v verskem in še manj pa v narodnem oziru prav naprej? „Mir“ je nam že enkrat odgovoril: Zato, ker ni toliko ljudi na delu, kolikor pri besedi, ker jih ni toliko, ki bi — recimo danes — „Miru“ dopisovali, kolikor jih je, ki dopise pogrešajo, ker jih ni toliko, ki bi pomagali, kolikor jih je, ki — kričé!

Izprašujmo torej svojo vest in poboljšajmo se!
Rožek. Prav dobro je bilo, kar je v predzadnji številki neki dopisnik iz Rožeka pisal v „Mir“. Tudi mi si usojamo staviti suba vprašanja, katera si „Mirovi“ bralci iz rožeške občine naj sami dajo pravi odgovor in naj gledajo, da bodo drugokrat volili kmetom prijaznejši občinski zastop. Vprašamo: Ali je res, da je Senčnikova kajža, ki si jo je od g. Kapiča kupila rožeška občina za občinsko hišo, stala, kakor ljudje govorijo, 11.000 kron? Ali je res, kar se govori, da je ta kajža že tako slaba, da c. kr. žandarji nočejo več notri ostati in se selijo drugam? Ali je res, kar ljudje govoré, da bi se bila Mežnarjeva kajža, ki ima še malo zemljišča poleg, ki bi se bil lahko kot stavbeni prostor dobro prodal, lahko dobila za 2400 do 3000 kron, torej za celih 8000 kron boljši kup nego Senčnikova? Ali je res, kar ljudje govorijo, da bode popravljanje Senčnikove kajže stalo spet 5000 kron, ali še več? Ali ni res, da bi se za ta denar lahko bila popravila Mežnarjeva kajža v občinsko hišo? Ali je res, kar ljudje govoré, da se je v tej reči prepustilo rožeškim občinskim svetovalcem čisto prosto roko, tako da so naredili, kar so hoteli? Ali se je v tej reči res skrbelo za nas uboge kmete? Ali morda ne bi bilo res boljše, da bi bila obdržala občina svoje prostore pri Mutarju, kjer bi bila plačevala komaj 140 kron na leto, med tem ko bode sedaj plačevala za svoj dolg okoli 900 kron ali pa še več obresti na leto? Od česa se bode pa dolg poplačal? Kdo ga bode plačal? Ali ne mi ubogi kmetje? In kdaj bo toliko dolga poplačanega? Prosimo odgovora na ta vprašanja.

Borovlje. (Cvetka iz naše nemške ljudske šole.) „Kdor ne napreduje, nazaduje“, pravi pregovor, in vsak človek, kateri ima le malo iskrico prave pameti v svoji glavi, spozna, da je to gola resnica. Dà, resnica je to, ki se ne dá zatajiti, in o kateri imamo še v naših dnevih mnogo dokazov. Saj ni dolgo treba ugibati in premišljevat, da najdemo priliko, kjer bi se uresničila vsebina omenjenega pregovora. Vsak dan je seveda ni mogoče dobiti pred oči, ali zaradi tega še ni treba, da bi imel morda le tisti tako posebno srečo, ki je na nedeljo rojen, o ne! Saj jih vidimo naše nemške ljudske šole v slovenskih pokrajinah. In kako je pri nas v Borovljah? Osem dolgih let moramo pošiljati stariši svoje otroke v šolo, in koliko skrbi in stroškov nam ta dolgi čas povzroči! Ali naj bi bilo! Gotovo je, da starši mnogo žrtvujejo za svoje otroke, ki sedé vsak dan v šoli, in vse to z upom, da se naučé kaj koristnega za poznejše čase, ko mora človek že sam zase skrbeti. Da pa sadovi, ki jih prinašajo naše šole, niso tako obilni in lepi, nam naj pokažejo sledeče vrstice, ki jih je pisalo neko dekle, katero je ravno zdaj o veliki noči izstopilo iz šole: Herrn N. N. Kaufmann in N. Sind Sie so gefällig mir einige Muster für ein Frühlingskleid zu senden.“ Tu jih imate! Toraj vidite, koliko se naučé otroci tiste nepotrebne nemščine, katero jim utepajo nemški učitelji skoz osem let v glavo. Osem let so se učili le nemški, in zdaj govoré kakor — Kitajci. To je lepo! Oj slovenski starši, ki ste tako požrtvovalni za svoje otroke, ki radi vidite, da se tudi kaj dobrega naučé, zakaj pripustite to! Zakaj ne zahtevate, da bi se otroci vsaj malo učili v šoli slovenščine, da bi vendar svoj materin jezik pravilno pisali in govorili? Pazite, da vas ne bodo še pozni vnuki kleli zaradi tega vašega greha, ker ste se premalo zanimali za svojo slovensko stvar, ter vzdihovali pod tujčevim jarmom in bridko tožili: Glej, vse to so povzročili naši dedje in pradedje, ki so bili tudi — Slovenci!

Iz spodnjega Roža. (Nemški šulferajn na delu.) Ljubeznivi naši nasprotniki so se spomnili tudi nas spodnjih Rožanov in so napravili na Bistrici veselico v korist nemškega šulferajna. Bržkone gospodje okrog tega društva darežljivosti svojih nemških bratcev ne zaupajo dosti, da so začeli beračiti med našim preprostim ljudstvom. Ker obhaja ta zločesti šulferajn 25letnico svojega obstanka, hočejo to obletnico prav slovesno obhajati. Po vsem spodnjem Rožu so bili nabiti lepaki, po katerih so vabili nevedneže in nemčurje k veselici na Bistrico. Gotovo so tudi tam navduševali slovenske otroke za nemštvo in učili zaničevati svoj lastni materni jezik. Res čudno zabiti morajo biti nekateri ljudje, ki ne vejo ali nočejo vedeti, kaj namerava nemški šulferajn. Saj so

kričé dokaz naše šole, kjer slovenski otroci, ko izstopijo iz šole, ne znajo ne nemški ne slovenski govoriti, še manj pa pisati. In te klete šole podpira nemški šulferajn z vso močjo, da še nadalje trapijo slovenske otroke. Seveda je to Nemcem na veliko korist, saj se Slovenci s tem, da podpirajo šulferajn, sami uničujejo. Tako se tudi lahko razume, kako Nemci ravno na Bistrici nosijo hlače in da je precejšno število posestev že v nemških rokah. Poglejmo le v Rute nad Bistrico. Pred nekaj leti so še svobodno gospodarili kmetje na svojih posestvih, a dandanes je vsa vas v nemških rokah; nekdanji posestniki so pa ali najemniki ali pa še to ne. Rojaki, stojte na straži!

Svarilo. V zadnjem času pridno ponujajo ogrski židje v pismih različnim ljudem, posebno obrtnikom, srečke (loze) ogrskih loterij. Mi opominjamo naše ljudi na to, da je vsakdo, ki tako ponudbo sprejme, osleparjen za svoj denar, ker je po naših postavah strogo prepovedano igrati v ogrskih ali drugih neavstrijskih loterijah. Marsikdo, ki je bil pri tem zasačen, je moral že plačati jako veliko kazen. Ravno lansko leto je na Nižjem Avstrijskem neki kmet kupil nekaj tujih srečk in je moral več tisočakov kazni plačati, ko se je to zvedelo; siromak se je od žalosti potem obesil! — Mi pa upamo, da ne bode tako lahko kdo speljal v škodo našega ljudstva, ker je hvala Bogu dosti bolj omikano nego ljudstvo drugih krajev. Naj se tedaj vsakdo varuje!

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Listnica uredništva.

Dopisnikom. Naznanjamo, da zalibog radi velike množine dopisov zaključujemo že v pondeljek zjutraj. Kdor pride pozneje, mora čakati na prihodnjo številko. Upamo pa, da se bode naš list kmalu povečal! Na zdar!

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavojce z imenom »KATHREINER«.

Izvirni okus kave dosežete s prištevanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno. Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljati mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Zechnerjevo posestvo v Strpičah pri Gospi-sveti, ki meri 65 oralov, med temi 15 oralov sladkih travnikov, 2 orala pašnika in okrog 22 oralov gozda, ki se deloma lahko poseka, mnogo sadja, zidana hiša, lep skedenj, hišni mlin z 2 do 3 slapovi, je za 9600 gld. takoj na prodaj. Vpraša naj se pri lastnici **Mariji Bayer** ravnotam.

! Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, coklje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno v trgovini

Peter Merlin v Celoveu,
pri zlati krogli.

